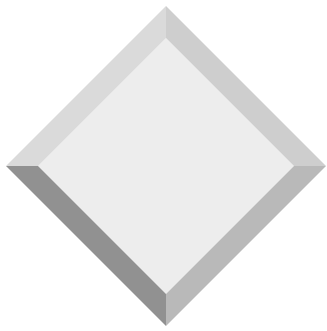

Objektově relační databáze

Jaroslav Pokorný, Michal Valenta
FEL ČVUT

Obsah

1. Úvod - proč více databázových technologií
2. Objektově orientované databáze (ODMG 93)
3. Objektově relační databáze
 - 3.1 Rozšiřitelnost, uživatelsky definované typy a funkce
 - 3.2 Opravdové ORSŘBD (SQL:1999, 2004 a SQL4)
4. Závěr

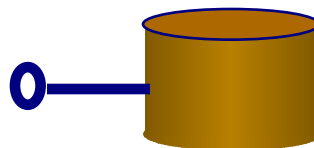
Proč více db technologií

Požadavky nových aplikací:

- nové typy objektů a funkcí
- OO analýza a návrh vs. relační db

"Relační databáze je podobná garáži, která vás nutí rozmontovat vaše auto a uložit díly do malých zásuvek..."

SŘBD

Databáze

Spreadsheet

Fotky

Mail

Mapy

Dokumenty

Cíl: integrace a správa dat
v jednom systému

Objektově orientované databáze

objektový datový model:

- je v souladu s viděním světa (entita $\Rightarrow$ objekt)
- definice složitých objektů a jejich manipulace

RSŘBD

Výkonné OLTP

Dostupnost dat

Utajení

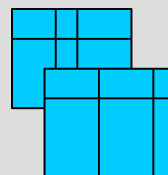
Prostředky pro správu dat

Standardní jazykové rozhraní

Řízení paměti

Souběžné zpracování dat

Integrita

Funkcionalita relačních a OO
SŘBD

Operace na složitých objektech

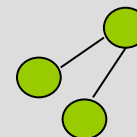
Rekurzivní struktury

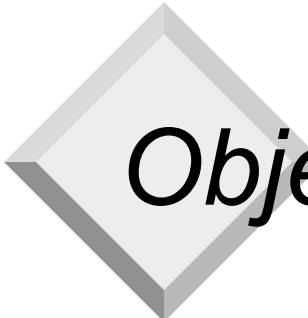
Abstraktní datové typy

Rozhraní k OO jazyku

Složitě transakce

OOSŘBD

Objektově orientované databáze

1993: konsorcium vůdčích výrobců OOSŘBD $\Rightarrow$ návrh standardu ODMG-93.

- nadmnožina obecnějšího modelu Common Object Model (COM) vytvořeného skupinou OMG. Převzat byl jeho definiční jazyk IDL.
- dotazovací část Object Query Language (OQL), která souvisí s koncepcí dotazovací části standardu SQL92.
- rozhraní k OO PJ C++, Smalltalk (k Java: nahrazeno Java Data Objects (JDO))

2001: byla skupina rozpuštěna (verze ODMG 3.0)

OOPJ+ SŘBD = OOSŘBD

Základní koncepty ODMG-93

- *třída (nebo typ), instance (nebo objekt), atribut, metoda a integritní omezení*
 - třída - šablona pro instance (objekty), které mohou sdílet atributy a metody.
 - ◆ doména atributů: primitivní typ dat, abstraktní typ dat (ADT), nebo odkaz na třídu.
 - ◆ metoda je funkce (její implementace je skryta) aplikovatelná na instance třídy (výpočet založený na hodnotách atributů).
- *identifikátor objektu (OID)*
 - každý objekt má jednoznačný identifikátor, prostřednictvím kterého lze z databáze získat odpovídající objekt.

Základní koncepty ODMG-93

- *zapouzdření*

- data jsou “zabalena” spolu s metodami. Jednotkou zapouzdření je objekt. Metody jsou platné pouze na příslušných objektech, se kterými jsou zapouzdřeny.

- *hierarchie tříd, dědění*

- podtřída $\Rightarrow$ hierarchie
- dědění je proces znamenající pro podtřidu osvojení všech atributů a metod z nadtřidy.
 - Preferuje se vícenásobné dědění ($\Rightarrow$ problémy např. řešení konfliktů stejných jmen zděděných atributů a metod).

Nástup OO db technologie

Zdroje: OO programování, OO analýza a návrh

- 2. pol. 80. let - OO databáze
 - koncem roku 1991 13 OOSŘBD (prototypy + komerční systémy)
 - trh v r. 1999 – \$211 mil. (R a OR \$11 100 mil.)
 - predikce r. 2001 – \$265 mil. (R a OR \$15 600 mil.)
- Př.: Gemstone, Objectivity/DB, ObjectStore, POET, VERSANT, Jasmine
 - Princip: **shora dolů** (od aplikace k datům)

Nástup OR db technologie

Důvody:

- obdržet maximum z rozsáhlých investic do relační technologie (data, nabyté zkušenosti),
- využít výhody v pružnosti, produktivitě a provozních přínosů OO modelování,
- integrovat databázové služby do systémů výroby a dalších aplikací.

Nástup OR db technologie

- 90. léta - OR přístup:
 - objektové obálky, objektové manažery
 - ◆ kombinace objektového a relačního přístupu
 - ◆ Př.: VisualAge C++ Data Access Builder, ObjectStore Gateway, Persistence, UniSQL/M, Gemstone/Gateway.
 - ORSŘBD
 - ◆ kombinace OO a relačních SŘBD
 - ◆ Př.: 1992: UniSQL/X, dále: HP - OpenODB (později Oadapter)
1993: Montage Systems (později Illustra) - komerční verze Postgres
dnes: DB/2, INFORMIX, ORACLE, Sybase Adaptive Server+Java, OSMOS, Unidata

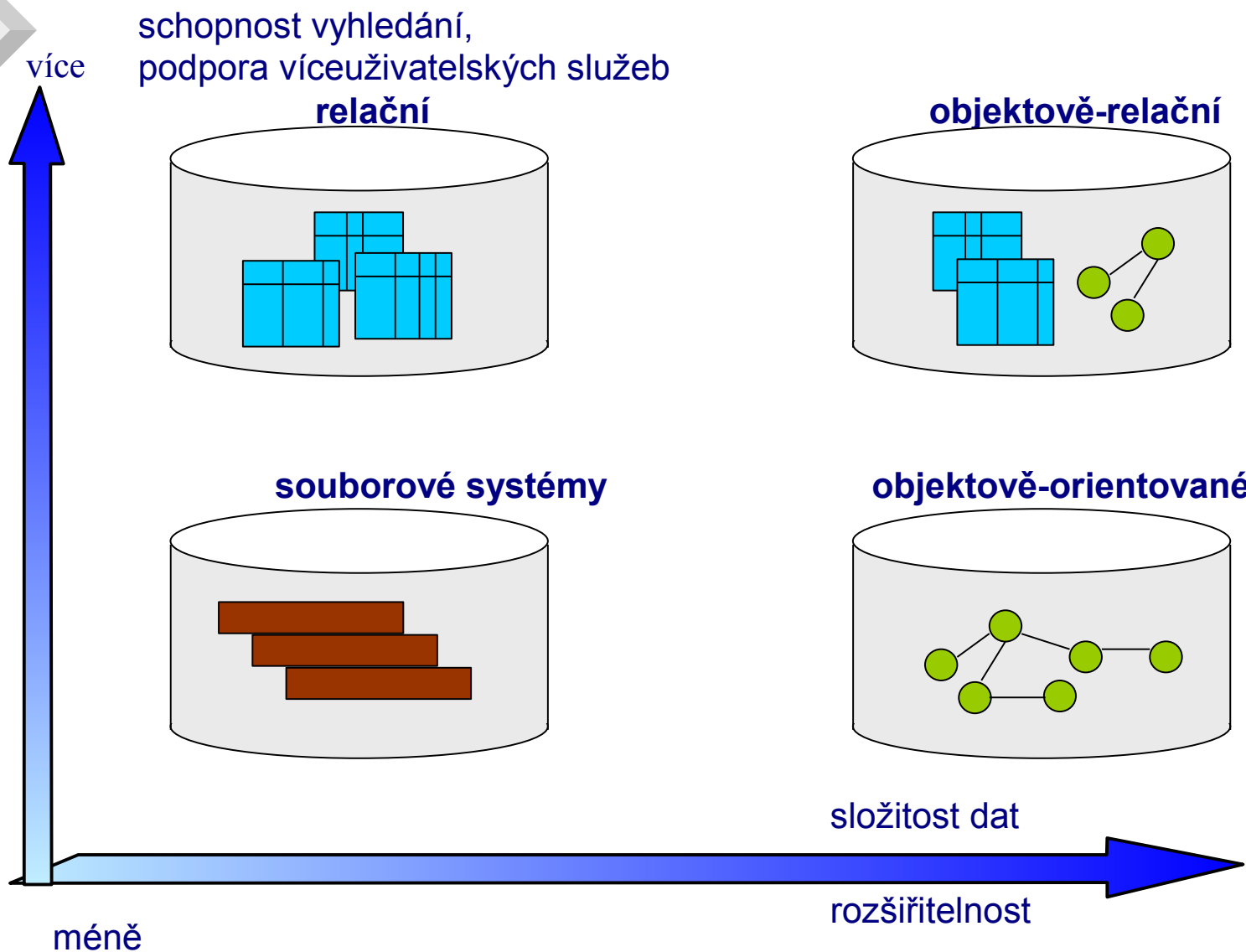
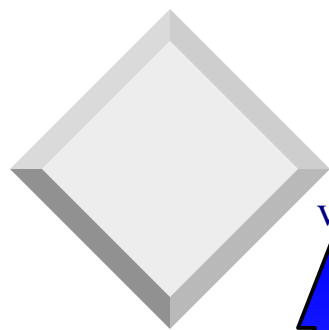

Nástup OR db technologie

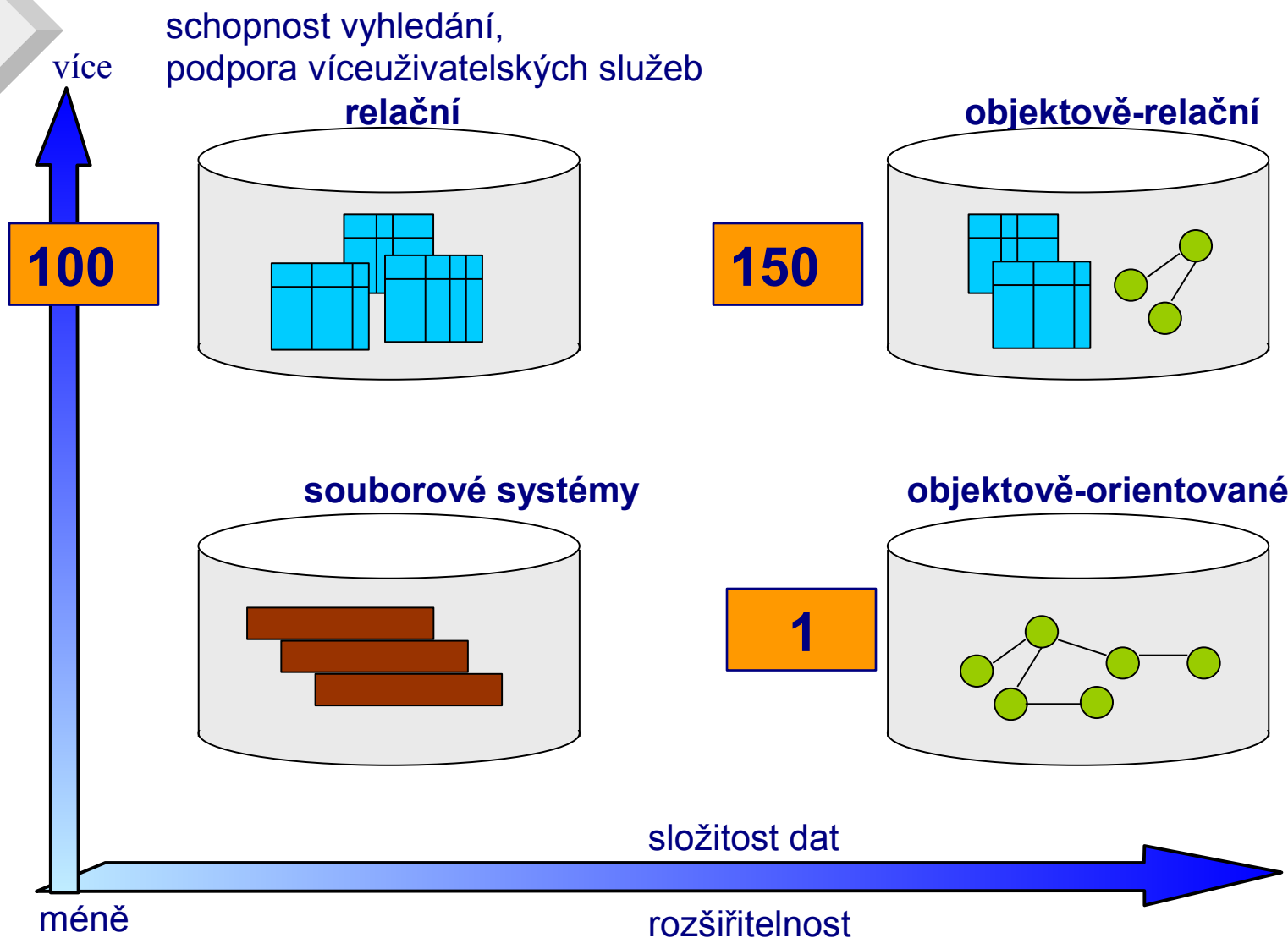
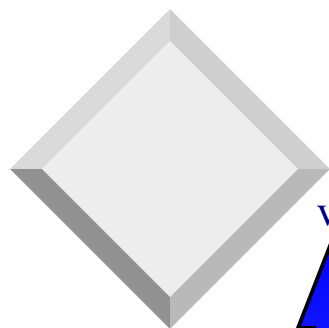
- dílčí trend: univerzální servery
 - ♦ rozšiřitelnost relačního přístupu
 - ♦ Příklady: DB2 Common Server (1995!), později DB2 Universal Database, Informix, ORACLE 7.3

Princip: **zdola nahoru**

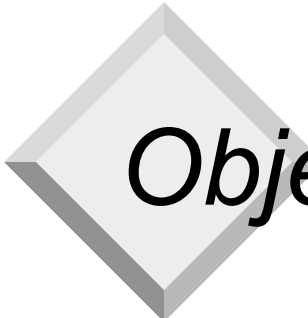
Použití: pro již existující data v relační DB

Svět databázových technologií

Odhad relativní velikosti trhu v r. 2005 (Yuan, 1997)

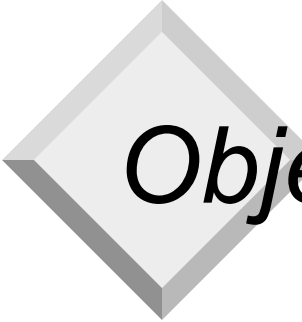
Objektově relační databáze

Dva přístupy:

- *univerzální paměť*, kdy všechny druhy dat jsou řízeny SŘBD, jde o integraci (různými způsoby!)
⇒ univerzální servery
- *univerzální přístup*, kdy všechna data jsou ve svých původních (autonomních) zdrojích

Technika: middleware

- ◆ brány (min. dva nezávislé servery)
- ◆ zobrazení schémat, transformace dotazů
- ◆ objektové obálky: Persistence Software, Ontologic, HP, Next, ... (problémy: výkon)
- ◆ DB založené na Web

Objektově relační modelování

- Rozšíření relačního modelu o objekty a konstrukty pro manipulaci nových datových typů,
- atributy n-tic jsou složité typy, včetně hnížděných relací,
- zachovány jsou relační základy včetně deklarativního přístupu k datům,
- kompatibilita s existujícími relačními jazyky (tvoří podmnožinu).

Hnízděná vs. normalizovaná relace

časopis	titul	autoři	klíčová_slova	datum		
				den	měsíc	rok
CW	OLAP	{Kusý, Klas}	{hvězda, dimenze}	23	duben	1998
				15	květen	1998
SN	Databáze	{Novák, Fic}	{RDM, schéma}			

časopis	titul	autor	klíčové_slovo	den	měsíc	rok
CW	OLAP	Kusý	hvězda	23	duben	1998
CW	OLAP	Kusý	dimenze	23	duben	1998
CW	OLAP	Klas	hvězda	23	duben	1998
CW	OLAP	Klas	dimenze	23	duben	1998
SN	Databáze	Novák	RDM	15	květen	1998
SN	Databáze	Novák	schéma	15	květen	1998
SN	Databáze	Fic	RDM	15	květen	1998
SN	Databáze	Fic	schéma	15	květen	1998

Normalizace do 4NF

časopis	titul
CW	OLAP
SN	Databáze

titul	autor
OLAP	Kusý
OLAP	Klas
Databáze	Novák
Databáze	Fic

titul	klíčové_slovo
OLAP	hvězda
OLAP	dimenze
Databáze	schéma
Databáze	RDM

titul	den	měsíc	rok
OLAP	23	duben	1998
Databáze	15	květen	1998

Nevýhody 4NF:

- spojení v dotazech

Nevýhody pouhé 1NF

- ztráta vztahu řádek = 1 objekt

Rozšiřitelnost, uživatelsky definované typy a funkce

*Možnosti ADT:
black box
white box*

Požadavek: manipulace BLOB (v RSŘBD atomický)

Rozšiřitelnost: možnost přidávání nových datových typů
+ programů (funkce) „zabalенých“ do speciálního
modulu

⇒ UDT (*uživatelsky definované typy*)

UDF (*uživatelsky definované funkce*)

Problém: zapojení do relačního SŘBD (včetně SQL !)

DB/2: relační extendery

Informix: DataBlades

ORACLE: cartridges

Sybase: Component Integration Layer.

univerzální servery

Rozšiřitelnost, uživatelsky definované typy a funkce

Př.: DB/2 v r. 1999 má 19 extenderů:

- obrazový
- video,
- audio
- textový
- mapy
- časové řady
- VideoCharger (audio a video objekty v reálném čase)
- XML (v beta verzi)

Př.: Informix v r. 1999 více než 25 DataBlades:

- analýza dat pomocí fuzzy logiky
- čištění (pro datové sklady)
- zpracování dokumentů v ruském jazyce

Rozšiřitelnost, uživatelsky definované typy a funkce

Pokusy o standardizaci ISO: SQL/MM

(Př.: Full-Text - řeší ADT + odpovídající funkce)

Trend: UDT a UDF dělají třetí firmy

- INFORMIX uvádí 20 firem vyvíjejících DataBlades (více než 140)
- ORACLE (vyvíjí se více než 200 cartridges)

Implementace: technologie „plug in“ pomocí
různých technik:

Př.: DataBlades - přímý přístup k databázovému
jádro

ORACLE 7.3 - architektura více serverů a API

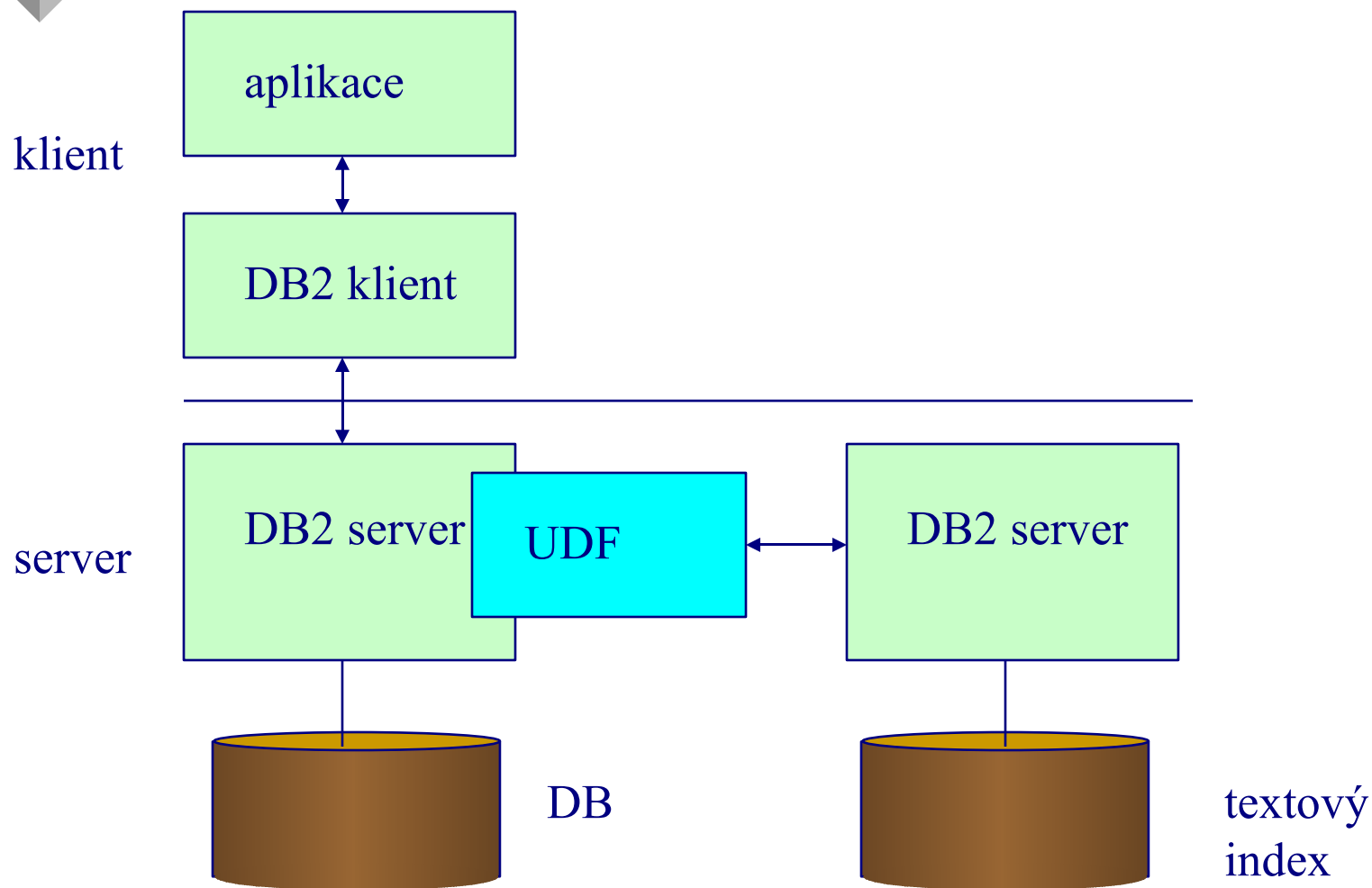
Příklad - textový extender

```
SELECT časopis, datum, titul  
FROM ČLÁNKY  
WHERE CONTAINS(text_článku, ('databáze' AND  
                             ('SQL' | 'SQL92') AND NOT 'dBASE')) = 1;
```

Další funkce: NO_OF_MATCHES (kolikrát se zadaný vzorek vyskytoval v textu), RANK (hodnota pořadí v odpovědi na základě nějaké míry).

```
SELECT časopis, titul  
FROM ČLÁNKY  
WHERE NO_OF_MATCHES (text_článku, 'databáze') > 10;  
SELECT časopis, datum, RANK(text_článku, ('databáze' AND  
                             ('SQL' | 'SQL92') )) AS relevantni  
FROM ČLÁNKY  
ORDER BY relevantni DESC;
```

Interakce DB a textového extenderu v DB2

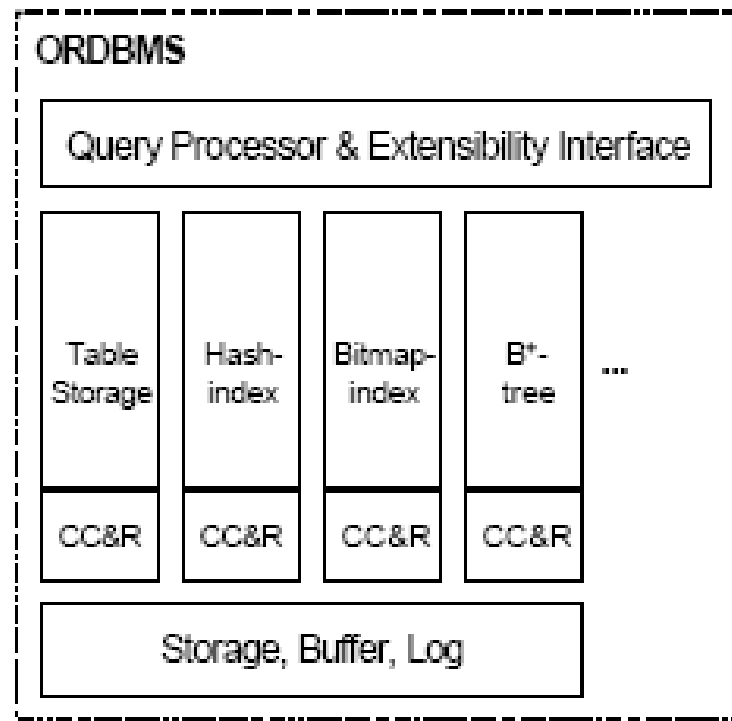

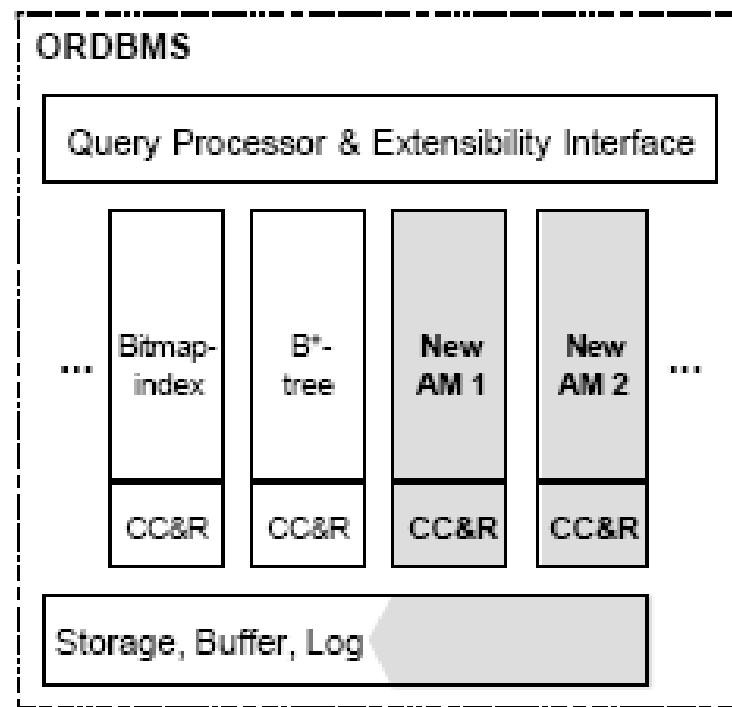
Architektura známých produktů

- přidání zvláštního aplikačního rozhraní (API) a speciálních serverů (také ORACLE 7.3 – viz např. CONTEXT, Media Server, OLAP),
- simulace OR na úrovni middleware (také ORACLE 7.3 - viz např. část Spatial Data Option),
- úplné přepracování databázového stroje (např. Illustra Information Technology),
- přidání OO vrstvy k relačnímu stroji (např. INFORMIX Universal Server, IBM D2/6000 Common Server, Sybase Adaptive Server + Java).

Architektury rozšiřitelnosti (1)

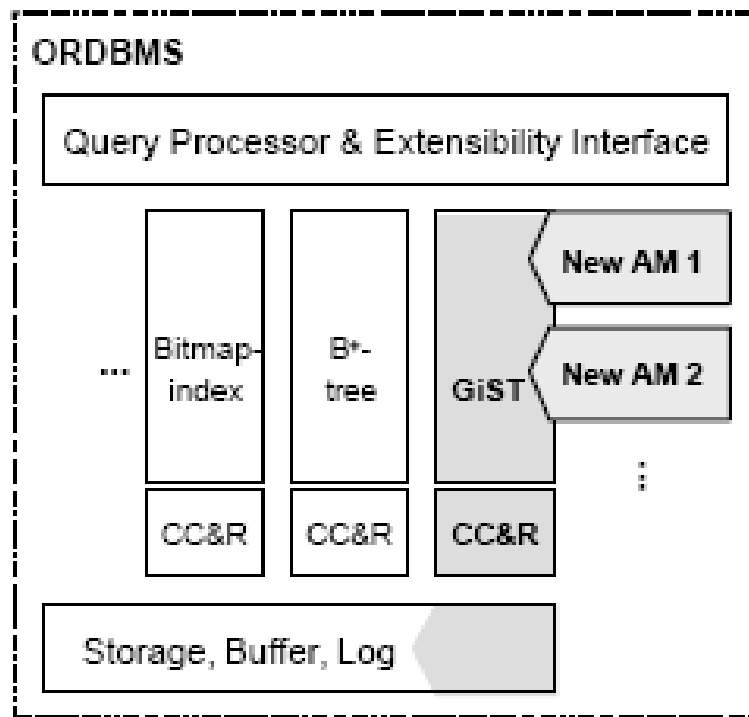

a) Standard ORDBMS kernel

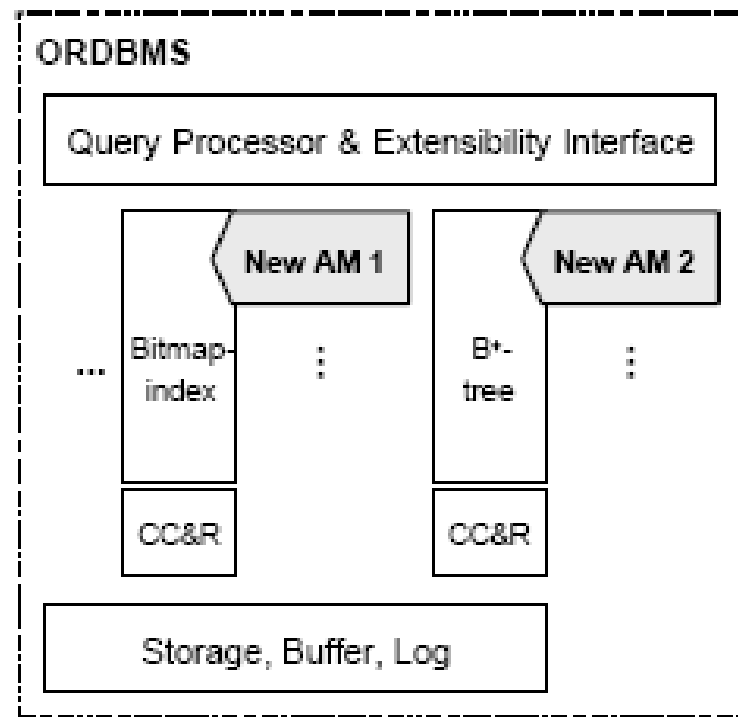

b) Integrating approach

Architektury rozšiřitelnosti (2)

c) Generic approach

d) Relational approach

„Opravdové“ ORSŘBD

Won Kim: „rozšiřitelnost je pouze druhotný, i když užitečný rys, jde o důsledek OO přístupu“

Stonebraker: „rozšiřitelnost typu “plug-in” (např. ORACLE) jako sice vhodnou pro konektivitu aplikace-aplikace, nicméně nemá nic do činění s databázovou “plug-in”. Jde o pouhý middleware, který nezakládá OR technologii“.

Požadavky:

- datový model s hlavními rysy ODMG-93
- odpovídající objektový jazyk vyšší úrovně

Řešení: objektové rozšíření SQL naplňuje (přibl.) tyto požadavky

Současný stav: standard SQL:1999 + zbytek v SQL4

SQL:1999

Pět částí:

- SQL/Framework
- SQL/Foundations
- SQL/CLI (Call Level Interface*)
- SQL/PSM (Persistent Store Modules **)
- SQL/Bindings

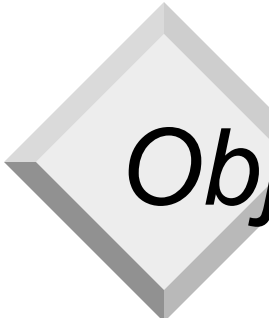
* alternativa k volání SQL z aplikačních programů

** procedurální jazyk pro psaní transakcí

*** dynamický, vnořený, přímý SQL

SQL:1999

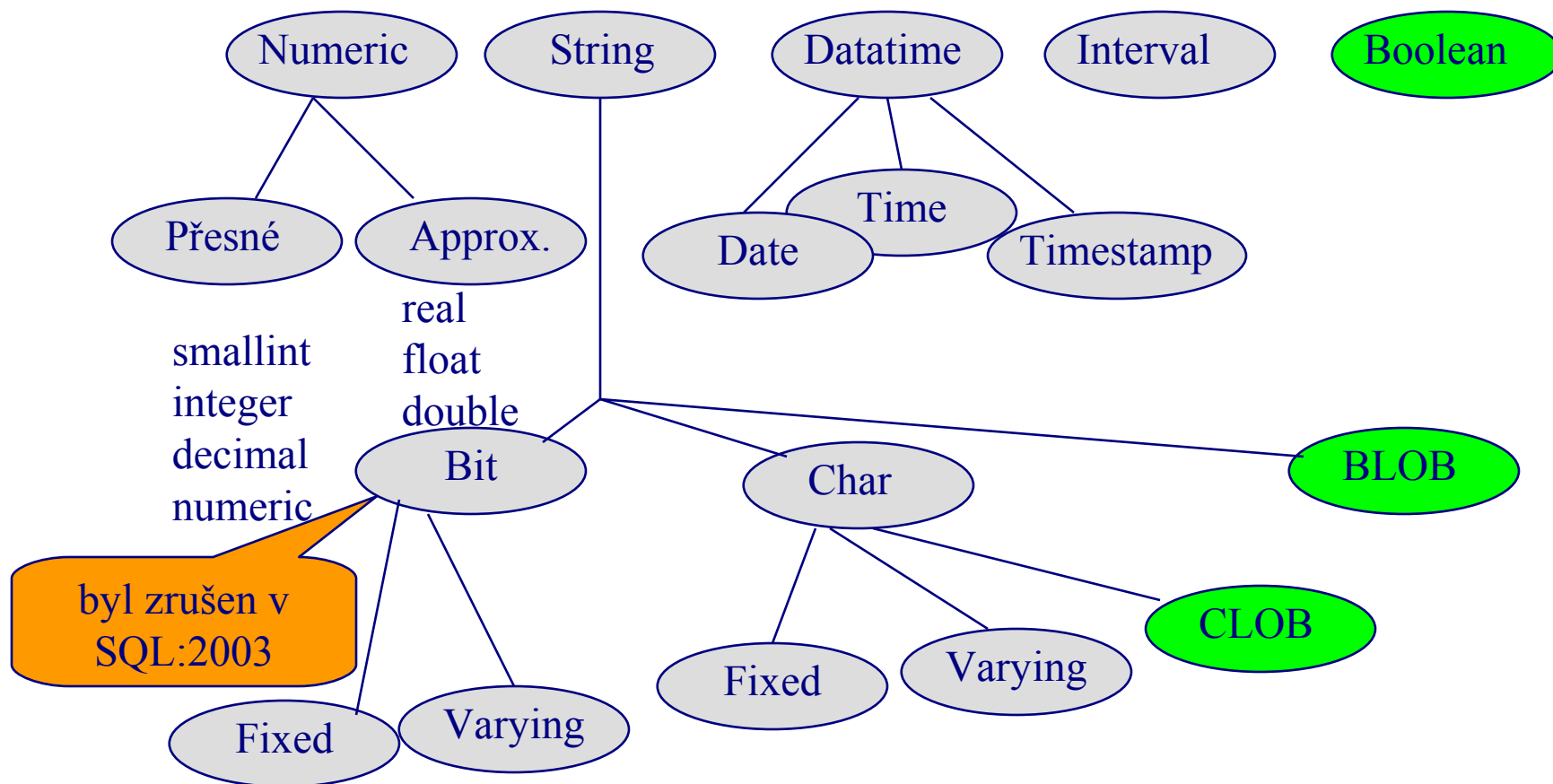
- podpora objektů
- uložené procedury
- triggery
- rekurzivní dotazy
- rozšíření pro OLAP
- procedurální konstrukty
- výrazy za ORDER BY
- savepoints
- update prostřednictvím sjednocení a spojení

Objekty: od SQL3 k SQL:1999

- SQL3 pro podporu objektů používá:
 - *uživatелеm definované typy (ADT, pojmenované typy řádků a odlišující typy),*
 - *konstruktory typů pro typy řádků a typy odkazů,*
 - *konstruktory typů pro typy kolekcí (množiny, seznamy a multimnožiny),*
 - *uživatелеm definované funkce (UDF) a procedury (UDP),*
 - *velké objekty (Large Objects neboli LOB).*
- Standard SQL:1999 - podmnožina celkové koncepce

Předdefinované typy v SQL:1999

Typ Boolean

```
SELECT č_odd, EVERY(plat > 20000) AS bohatší,  
       SOME(plat > 20000) AS chudší  
FROM zam  
GROUP BY č_odd;
```

Výsledek:

č_odd	bohatší	chudší
A35	FALSE	FALSE
J48	TRUE	TRUE
Z52	FALSE	TRUE

Další typy v SQL:1999

Konstruované atomické typy:

- reference

Konstruované kompozitní typy:

- array /* podtyp collection */
- multiset /* podtyp collection */
- row

Pz.: v SQL4 je více typů kolekcí (v implementacích rovněž)

Pz.: k typům existují nové funkce (BIT_LENGTH, POSITION, SUBSTRING, ...)

Typ pole

```
CREATE TABLE zpravy(
```

```
  ID INTEGER
```

```
  autoři
```

```
  VARCHAR(15) ARRAY[20]
```

```
  titul
```

```
  VARCHAR(100)
```

```
  abstract
```

```
  FULLTEXT
```

- přístup ke složkám poziční, např. autoři[3],
- odhnízdění (UNNEST),

```
SELECT z.ID, a.jméno
```

```
FROM zpravy AS z, UNNEST(z.autoři) as a(jméno)
```


Další typy v SQL:1999

UDT:

- *odlišující typy* (jsou zatím budované pouze na předdefinovaných typech)
- *strukturované typy* (mohou být definované s více atributy, které jsou předdefinovaných typů, typu ARRAY, nebo dalšího strukturovaného typu)
 - ♦ ADT
 - ♦ pojmenované typy řádků
- chování je realizováno pomocí funkcí, procedur a metod
- UDT mohou být organizovány do hierarchií s děděním

Odlišující typy

Princip: - přejmenování předdefinovaných typů + odlišné chování

```
CREATE TYPE TYP_MÍSTNOSTI  
AS CHAR(10) FINAL;
```

```
CREATE TYPE METRY  
AS INTEGER FINAL;
```

```
CREATE TYPE KV_METRY  
AS INTEGER FINAL;
```

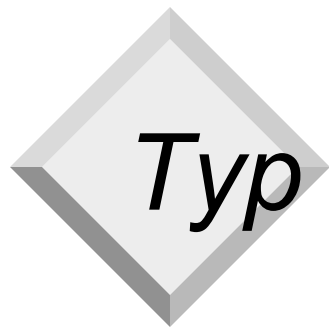
```
CREATE TABLE místnosti(  
  m_id          TYP_MÍSTNOSTI  
  m_délka      METRY  
  m_šířka      METRY  
  m_obvod      METRY  
  m_plocha     KV_METRY);
```

OK

hlásí chybu

```
UPDATE místnosti  
SET m_plocha = m_délka
```

```
UPDATE místnosti  
SET m_šířka = m_délka
```

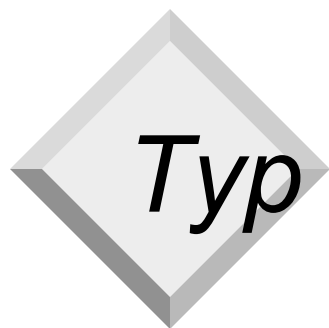

Typ řádku - nepojmenovaný

```
CREATE TABLE osoby (  
    jméno VARCHAR(20),  
    adresa ROW(ulice CHAR(30),  
                č_domu CHAR(6),  
                město CHAR(20),  
                PSČ CHAR(5)),  
    datum_narození DATE);
```

```
INSERT INTO osoby  
VALUES('J.Pokorný', ('Svojetická', '2401/2', Praha 10,  
    10000), 1948-04-23);
```

```
SELECT o.adresa.město  
FROM osoby o
```

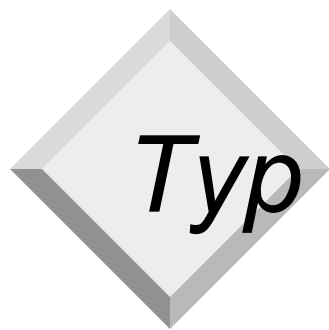

Typ řádku – pojmenovaný

- na rozdíl od ADT není zapouzdřený.

```
CREATE ROW TYPE účet_t (  
    č_úctu    INT,  
    klient    REF(zákazník_t),  
    typ        CHAR(1),  
    otevřen   DATE,  
    úrok       DOUBLE PRECISION,  
    zůstatek  DOUBLE PRECISION,  
);
```

```
CREATE TABLE účty OF účet_t  
    (PRIMARY KEY č_úctu );
```


Typ řádku – pojmenovaný ADT

- datová struktura (+ metody)
- vhodné pro modelování entit a jejich chování

Př.: osoba, student, oddělení, ...

```
CREATE TYPE zaměstnanec_t(  
  č_zam      INTEGER  
  jméno      VARCHAR(20));
```

jako typ sloupce

film	role	zam
Evita	sluha	(23, Kepka)
...	...	...

jako typ řádku

id	č_zam	jméno
23712	23	Kepka
...	...	...

Procedurey a funkce

programy vyvolatelné v SQL: *procedurey a funkce*

- procedurey mají parametry typu IN, OUT, INOUT
- funkce mají parametry jen typu IN, vracejí hodnotu

konstrukce programů:

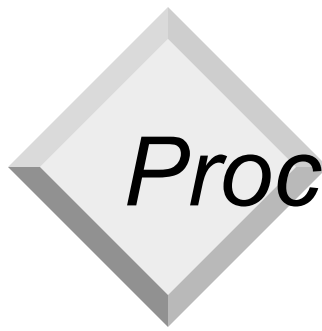
v PSM

- hlava i tělo v SQL (buď 1 SQL příkaz nebo BEGIN...END)
- hlava v SQL, tělo externě definované

volání programů:

- procedura: CALL jméno_procedurey(p1,p2,...,pn)
- funkce: funkcionálně f(x,y)

v UDT přibudou *metody*

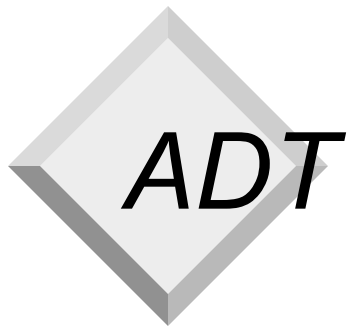
Procedury a funkce

Př.: DB2 UDB/OSF White Box ADT

```
CREATE TYPE bod AS (  
    x DOUBLE,  
    y DOUBLE,  
);
```

```
CREATE FUNCTION distance(p1 BOD, p2 BOD) RETURNS INTEGER  
LANGUAGE SQL INLINE NOT VARIANT  
RETURN sqrt((p2..y-p1..y)*(p2..y-p1..y) + (p2..x-p1..x)*(p2..x-p1..x));
```

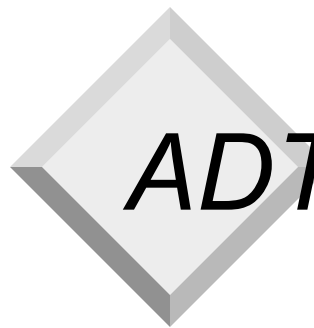
```
SELECT Z.jméno  
FROM zam Z, město M  
WHERE M.název = 'Ostrava'  
      AND distance(Z.bydliště, M.střed) < 25;
```


- SQL/PSM umožňuje definovat procedury a funkce
- SQL:1999 přidává metody

Rozdíly metod a funkcí:

- ◆ metody jsou vždy svázány s typem, funkce nikoliv,
- ◆ daný datový typ je vždy typem prvního (nedeklarovaného) argumentu metody,
- ◆ metody jsou uloženy vždy ve stejném schématu, ve kterém je uložen typ, ke kterému mají nejbližší. Funkce nejsou omezeny na specifické schéma.
- ◆ funkce i metody mohou být polymorfické, liší se v mechanismu volby konkrétní metody v run time,
- ◆ signatura a tělo metody jsou specifikovány odděleně,
- ◆ volání metody (tečková notace + argumenty v závorkách).

ADT - plány v SQL3

```
CREATE TYPE zaměstnanec_t
(PUBLIC
    č_zam          INTEGER
    jméno          VARCHAR(20),
    adresa         adresa_t,
    vedoucí        zaměstnanec_t,
    datum_nástupu  DATE,
PRIVATE
    základní_plat  DECIMAL(7,2),
    příplatek      DECIMAL(7,2),
PUBLIC
    FUNCTION odpr_léta(p zaměstnanec_t) RETURNS INTEGER
        <zdrojový kód pro výpočet počtu odpracovaných let>,
PUBLIC
    FUNCTION mzda(p zaměstnanec_t) RETURNS DECIMAL
        <zdrojový kód pro výpočet mzdy> );
```


ADT - skutečnost v SQL:1999

```
CREATE TYPE zaměstnanec_t AS(  
    č_zam          INTEGER  
    jméno          CHAR(20),  
    adresa         adresa_t,  
    vedoucí        zaměstnanec_t,  
    datum_nástupu  DATE,  
    základní_plat  DECIMAL(7,2),  
    příplatek      DECIMAL(7,2))  
NOT FINAL  
REF č_zam  
METHOD odpr_léta() RETURNS INTEGER  
METHOD mzda() RETURNS DECIMAL);
```

```
CREATE METHOD odpr_léta  
FOR zaměstnanec_t  
BEGIN ... END;
```

```
CREATE METHOD mzda  
FOR zaměstnanec_t  
BEGIN ... END;
```

Pz.: NOT FINAL ... může mít další podtyp

REF umožňuje chápat data (řádky) v tabulkách daného typu jako objekty

Podtypy

```
CREATE TYPE osoba_t AS(  
    jméno          CHAR(20),  
    adresa         adresa_t,  
NOT FINAL
```

```
CREATE TYPE zaměstnanec_t UNDER osoba_t(  
    č_zam          INTEGER  
    vedoucí        zaměstnanec_t,      /*zaměstnanec_t je  
    datum_nástupu  DATE,                podtypem osoba */  
    základní_plat  DECIMAL(7,2),  
    příspěvek      DECIMAL(7,2))  
NOT FINAL  
REF č_zam  
METHOD odpr_léta() RETURNS INTEGER  
METHOD mzda() RETURNS DECIMAL);
```

Podtypy

CREATE TYPE úředník_t UNDER zaměstnanec_t ...

CREATE TYPE dělník_t UNDER zaměstnanec_t ...

podtypy

- strukturované typy mohou být podtypem dalšího UDT
- UDT dědí strukturu (atributy) a chování (metody) ze svých nadtypů
 - povoleno je jednoduché dědění (vícenásobné odloženo do SQL4)
- v SQL:1999 strukturované typy musí být NOT FINAL a odlišující typy musí být FINAL (v SQL4 to bude obecnější)
- *substituovatelnost*: na místě daného typu může být hodnota podtypu

Reference a dereference

Jak REF?

- ♦ generované uživatelem (REF USING <předdefinovaný typ>)
- ♦ generované systémem (REF IS SYSTEM GENERATED) - implicitně
- ♦ odvozené (REF(<seznam atributů>))

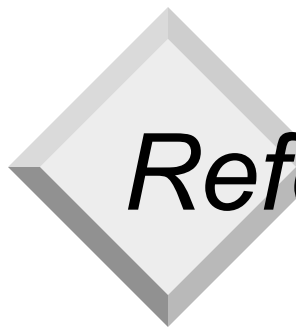
```
CREATE TYPE účet_t (  
    č_úctu      INT,  
    klient      REF(zákazník_t),  
    typ          CHAR(1),  
    otevřen     DATE,  
    úrok         DOUBLE PRECISION,  
    zůstatek     DOUBLE PRECISION,  
    )  
FINAL REF IS SYSTEM GENERATED;  
CREATE TABLE účty OF účet_t  
    (PRIMARY KEY č_úctu );
```

reference

tabulka účty má zvláštní
atribut podobný oid

tzv. *samoodkazující
sloupec*

tabulka

Reference a dereference

Dereference lze dělat pouze tehdy, je-li definováno umístění objektů typu REF (v SQL:1999 je to jedna tabulka)

```
CREATE TABLE zákazníci OF zákazník_t;
```

```
CREATE TABLE účty OF účet_t
```

```
(PRIMARY KEY č_účtu,
```

```
klient WITH OPTIONS SCOPE zákazníci
```

```
);
```

alokace

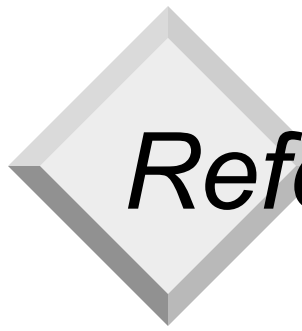
Pz.: připomíná referenční integritu

```
SELECT u.klient -> jméno
```

```
FROM účty u
```

```
WHERE u.klient->adresa.město = "Suchdol" AND u.zůstatek > 100000;
```

**dereference,
cesta**

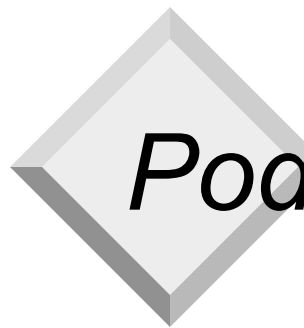
Reference a dereference

odkaz na metodu:

```
SELECT u.klient -> jméno  
FROM účty u  
WHERE u.klient->mzda() > 10000;
```

vyřešení odkazu - hníždění:

```
SELECT u.otevřen, Deref(u.klient)  
FROM účty u;
```


Podtabulky

- aparát nezávislý na aparátu typů

CREATE TABLE osoba

(jméno CHAR(20),

pohlaví CHAR(1),

věk INTEGER);

CREATE TABLE zaměstnanec UNDER osoba

(mzda FLOAT);

CREATE TABLE zákazník UNDER osoba

(č_účtu INTEGER);

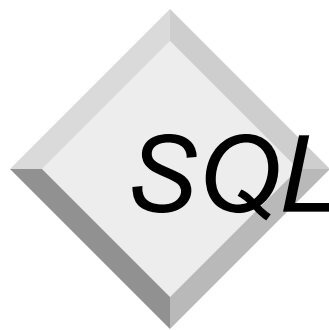
- dědí sloupce, IO, trigger, ... dané nadtabulky

Za SQL:1999, 2003

```
CREATE TABLE zaměstnanci  
  (id INTEGER PRIMARY KEY,  
   jméno VARCHAR(30),  
   adresa ROW(  
     ulice CHAR(30),  
     číslo_d CHAR(6),  
     město CHAR(20),  
     PSČ CHAR(5)),  
   projekty SET (INTEGER),  
   děti LIST(osoba),  
   odměny MULTISSET (MONEY)
```

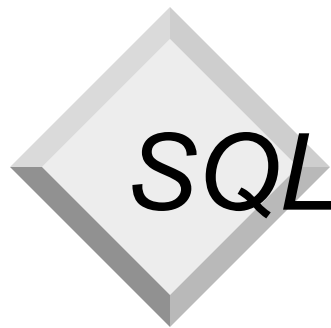
kolekce

SQL4 v komerčních produktech

- INFORMIX: kolekce set, multiset, list (bez omezení délky)
- Oracle 8TM: místo ADT -- *typ objektů*
notace: CREATE TYPE ... AS OBJECT(...);
kolekce:
 - *Varray* (uspořádaný seznam dané délky)
 - *hnížděná tabulka* (neuspořádaná neohraničená kolekce prvků)

Př.: CREATE TYPE Kde_všude AS VARRAY(4) OF Adresa

SQL4 v komerčních produktech

```
CREATE TYPE Auta AS TABLE OF Auto_t
```

```
CREATE TABLE FIRMY (
```

```
    vozový_park Auta
```

```
    ...)
```

```
NESTED TABLE vozový_park STORE AS t_vozy;
```

Pz.: lze zadat, kde mají být „podtabulky“ Auta uloženy

```
SELECT *
```

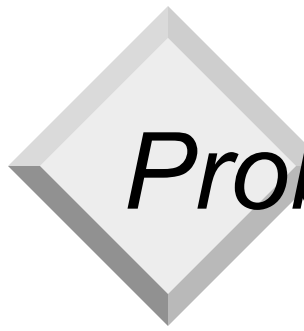
```
FROM FIRMY AS f, f.vozový_park AS vp
```

```
WHERE 'Buick' IN (SELECT vp.značka FROM vp);
```

```
SELECT REF(o) INTO reftoosoba
```

```
FROM osoby AS o
```

```
WHERE o.jméno = 'Novák, J.'
```

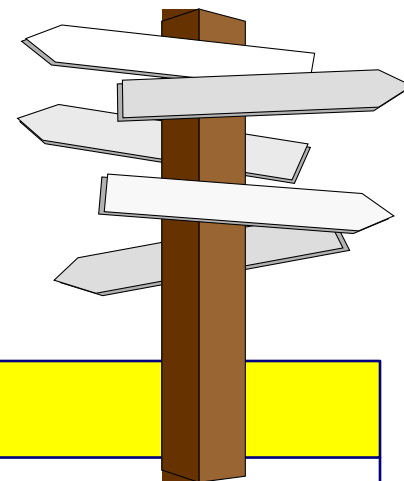

Problémy s SQL

- tabulky jsou jediné pojmenované entity
- objekty v řádcích bez zapouzdření
- typ REF aplikovatelný pouze na objekty dané řádkem
- ADT je prvním krokem k OO
 - umožnit perzistenci, musí být objekt v tabulce
 - individuální instanci nelze přiřadit jméno
 - nelze použít dotazy na všechny instance ADT

ODMG 3.0 vs. SQL

rys	SQL4	ODMG 3.0
objektový model	obecný	klasický (vychází z COM od OMG)
JDL	SQL4	ODL (vychází z IDL od OMG)
dotazovací jazyk	SQL4	OQL (v dotazech vychází z SQL92)
JMD	SQL4	C++, Smalltalk, Java

Porovnání standardů SQL4 a ODMG 3.0

Závěr

- Konvergence SQL4 a ODMG 3.0
- současné implementace ORSŘBD se zatím v počátcích
 - paralela:
 - výtky OOSŘBD - málo databázové
 - výtky ORSŘBD - málo objektové
- chybí vývojové prostředky, nové metodologie
- největší problém a současně výhoda: univerzálnost

Závěr

Technologie	70. léta	80. léta	90. léta
Výzkum	relační	O-R	nedef.
Komerce	hierarchické síťové	relační	O-R
Zděděné		hierarchické síťové	relační

Poučení z historie